

به نام خدا

عصر اتوماسیون: تأثیر هوش مصنوعی بر جامعه

مؤلف:

مریم ایمان خواه

انتشارات ارسطو

(سازمان چاپ و نشر ایران - ۱۴۰۲)

نسخه الکترونیکی این اثر در سایت سازمان چاپ و نشر ایران و اپلیکیشن کتاب رسان موجود می باشد

chaponashr.ir

سرشناسه: ایمان خواه، مریم، ۱۳۷۵
عنوان و نام پدیدآور: عصر اتوماسیون: تاثیر هوش مصنوعی بر جامعه/ مولف مریم ایمان خواه.
مشخصات نشر: ارسطو (سازمان اطلاع رسانی چاپ و نشر ایران)، ۱۴۰۲.
مشخصات ظاهری: ۱۱۳ ص.
شابک: ۹-۶۹۳-۳۳۹-۶۲۲-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
یادداشت: کتابنامه: ص ۹۵-۱۱۳
موضوع: هوش مصنوعی
رده بندی کنگره: BF۷۲۶
رده بندی دیویی: ۱۵۵/۷
شماره کتابشناسی ملی: ۹۴۹۸۰۲۱
اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیبا

نام کتاب: عصر اتوماسیون: تاثیر هوش مصنوعی بر جامعه

مولف: مریم ایمان خواه

ناشر: ارسطو (سازمان چاپ و نشر ایران)

صفحه آرای، تنظیم و طرح جلد: پروانه مهاجر

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۲

چاپ: زیرجد

قیمت: ۱۰۰۰۰۰ تومان

فروش نسخه الکترونیکی - کتاب رسان:

<https://chaponashr.ir/ketabresan>

شابک: ۹-۶۹۳-۳۳۹-۶۲۲-۹۷۸

تلفن مرکز پخش: ۰۹۱۲۰۲۳۹۲۵۵

www.chaponashr.ir

انتشارات ارسطو

چاپ و نشر ایران
Chaponashr.ir

فهرست محتوا

بخش اول.....	۵
مقدمه ای بر عصر اتوماسیون.....	۵
زمینه تاریخی: تکامل فن آوری های اتوماسیون.....	۶
رونمایی از ظهور هوش مصنوعی.....	۷
قدرت تحول آفرین اتوماسیون در جامعه.....	۹
مفاهیم و اصطلاحات کلیدی در هوش مصنوعی.....	۱۱
پیش بینی تأثیر اجتماعی اتوماسیون.....	۱۳
بررسی ملاحظات اخلاقی و مقرراتی.....	۱۴
مروری بر فناوری های هوش مصنوعی معاصر.....	۱۶
بینش تحقیقات هوش مصنوعی پیشگام.....	۱۸
بخش دوم.....	۲۱
نیروی کار در عصر خودکار.....	۲۱
تعریف مجدد کار: مشاغل، نقش ها و مسئولیت ها.....	۲۲
تکامل مهارت ها در محل کار خودکار.....	۲۳
اتوماسیون و روندهای اشتغال در سراسر صنایع.....	۲۵
پرداختن به جابجایی نیروی کار: چالش ها و راه حل ها.....	۲۷
ارتقاء مهارت و مهارت مجدد در عصر اتوماسیون.....	۲۹
همکاری انسان و ماشین در محیط های کاری مدرن.....	۳۱
تأثیرات بر اقتصاد گیگ و کار آزاد.....	۳۳
سناریوهای آینده: مشاغلی که در اتوماسیون پیشرفت می کنند.....	۳۵
بخش سوم.....	۳۹

- ۳۹ هوش مصنوعی و جامعه: فرصت ها و چالش ها.
- ۴۰ توانمندسازی پیشرفت های اجتماعی از طریق هوش مصنوعی.
- ۴۱ افزایش مراقبت های بهداشتی و تحقیقات زیست پزشکی.
- ۴۳ هوش مصنوعی در آموزش: انقلابی در محیط های یادگیری.
- ۴۵ شهرهای هوشمند: تغییر زندگی شهری با اتوماسیون.
- ۴۷ هوش مصنوعی و عدالت اجتماعی: پرداختن به تعصب و نابرابری.
- ۴۹ سمت تاریک: نگرانی های اخلاقی در برنامه های کاربردی هوش مصنوعی.
- ۵۱ حفاظت از حریم خصوصی در عصر فناوری های هوشمند.
- ۵۳ متعادل کردن خوش بینی و احتیاط در ادغام هوش مصنوعی.
- ۵۷ بخش چهارم.
- ۵۷ ملاحظات اخلاقی در عصر ماشین های هوشمند.
- ۵۸ چشم انداز اخلاقی هوش مصنوعی.
- ۵۹ تضمین انصاف و برابری در الگوریتم های هوش مصنوعی.
- ۶۱ شفافیت و پاسخگویی در تصمیم گیری خودکار.
- ۶۳ پرداختن به تعصب و تبعیض در سیستم های هوش مصنوعی.
- ۶۶ نقش مقررات و حکمرانی در هوش مصنوعی اخلاقی.
- ۶۸ معضلات اخلاقی در سیستم های خودمختار.
- ۷۰ هوش مصنوعی و آزادی های شخصی: ایجاد تعادل مناسب.
- ۷۲ مسئولیت جمعی پذیرش اخلاقی هوش مصنوعی.
- ۷۵ بخش پنجم.
- ۷۵ آینده کار و آموزش.
- ۷۶ نوآوری های مبتنی بر هوش مصنوعی در محیط های کاری.
- ۷۸ تکامل یادگیری در عصر خودکار.

هوش مصنوعی در توسعه حرفه ای و یادگیری مادام العمر.....	۸۰
نقش مربیان و مربیان در دنیای هوش مصنوعی.....	۸۱
بخش ششم.....	۸۵
هوش مصنوعی در حکمرانی و تصمیم گیری.....	۸۵
هوش مصنوعی و تکامل خدمات دولتی.....	۸۶
تقویت خط مشی عمومی با هوش مصنوعی.....	۸۷
تصمیم گیری خودکار در سیستم های حقوقی.....	۸۹
هوش مصنوعی در امنیت ملی و دفاع.....	۹۱
منابع و مآخذ.....	۹۵

بخش اول

مقدمه ای بر عصر اتوماسیون

زمینه تاریخی: تکامل فن آوری های اتوماسیون

تکامل فن آوری های اتوماسیون نقشی اساسی در شکل دهی چشم انداز معاصر جوامع، با پیامدهای عمیق برای بخش ها و جنبه های مختلف زندگی، ایفا کرده است. در بافت ایران، کشوری با ملیله تاریخی غنی و حضور رو به رشد در صحنه جهانی، عصر اتوماسیون چالش ها و فرصت های منحصر به فردی را ارائه می دهد. این بخش به بررسی بافت تاریخی فناوری های اتوماسیون می پردازد و سیر تحول و تأثیر آن ها را بر جامعه ایران دنبال می کند.

فناوری های اتوماسیون شاهد تحولی چندوجهی بوده اند که چندین دهه را در بر می گیرد. ریشه های اتوماسیون را می توان به اواسط قرن بیستم، زمانی که کشور شروع به صنعتی شدن کرد، جستجو کرد. با گذار ایران از اقتصاد کشاورزی به صنعتی، نیاز به کارایی و بهره وری آشکار شد. تلاش های اولیه اتوماسیون با اتخاذ مکانیزاسیون پایه در صنایعی مانند نساجی و تولید مشخص شد (اسمیت، ۲۰۱۰، ص ۴۵). این اقدامات اولیه در اتوماسیون زمینه را برای پیشرفت های پیچیده تر در سال های بعدی فراهم کرد.

انقلاب اسلامی ۱۳۵۷ نقطه عطف مهمی در تاریخ ایران بود که بر مسیر فناوری های اتوماسیون تأثیر گذاشت. دوران پس از انقلاب شاهد ترکیبی از چالش های اقتصادی و آرزوهای تکنولوژیک بود. در میان عدم قطعیت های ژئوپلیتیکی و تحریم های اقتصادی، ایران به دنبال خوداتکالی و پیشرفت تکنولوژیک بود (رضایی رشتی، ۱۳۹۴، ص ۱۱۲). در این دوره تأکید فزاینده ای بر آموزش و پژوهش شد و زمینه را برای ادغام فناوری های اتوماسیون در بخش های مختلف فراهم کرد.

جنگ ایران و عراق (۱۹۸۰-۱۹۸۸) بر اهمیت خودکفایی تکنولوژیکی تأکید بیشتری داشت. در جریان مناقشه، ایران با محدودیت منابع و فشارهای خارجی مواجه شد و این کشور انگیزه سرمایه گذاری بر روی قابلیت های فناوری بومی را برانگیخت (حسینی، ۱۳۹۱، ص ۷۸). این انگیزه منجر به توسعه تخصص داخلی در اتوماسیون شد، زیرا مهندسان و دانشمندان ایرانی بر روی راه حل های متناسب با نیازهای خاص کشور کار کردند.

دوره پس از جنگ، همزمان با پیشرفت های جهانی در فناوری های اتوماسیون، شاهد افزایش بلندپروازی های فناوری ایران بود. دهه ۱۹۹۰ شاهد گسترش فناوری اطلاعات بود و ایران فعالانه در انقلاب دیجیتال شرکت کرد (عباسی شوازی و همکاران، ۲۰۰۸، ص ۲۳۵). ظهور اینترنت و فناوری های محاسباتی راه های جدیدی برای اتوماسیون فراهم کرد که بر بخش های مختلف از مالی تا مراقبت های بهداشتی تأثیر گذاشت.

قرن بیست و یکم ادغام بارزتر فناوری های اتوماسیون را در بافت جامعه ایران به ارمغان آورد. دولت با شناخت پتانسیل تحول آفرین اتوماسیون، سیاست هایی را برای تقویت نوآوری و پذیرش فناوری اجرا کرد (اسدی و همکاران، ۲۰۱۹، ص ۳۲۱). طرح هایی مانند «اقتصاد مقاومتی» بر اهمیت خودکفایی در فناوری، سرمایه گذاری در تحقیق و توسعه مرتبط با اتوماسیون تأکید کرد. با ادامه پیشرفت فناوری های اتوماسیون در سطح جهانی، ایران با چالش ها و فرصت ها مواجه شد. تحریم های اقتصادی، پویایی های ژئوپلیتیکی و تصمیمات سیاست داخلی، مسیر اتوماسیون را در کشور شکل دادند. توافق هسته ای ۲۰۱۵ که رسماً به عنوان برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) شناخته می شود، یک پیشرفت دیپلماتیک بود و پیامدهایی برای چشم انداز فناوری ایران داشت (شهباز، ۲۰۱۸، ص ۱۸۹). کاهش تحریم ها راه هایی را برای همکاری های بین المللی و دستیابی به فناوری های پیشرفته اتوماسیون باز کرد.

در سال های اخیر، ایران شاهد افزایش استفاده از هوش مصنوعی (AI) و یادگیری ماشینی در بخش های مختلف بوده است. همگرایی داده های بزرگ، قدرت محاسباتی و الگوریتم های هوش مصنوعی منجر به نوآوری هایی در مراقبت های بهداشتی، مالی و تولید شده است (مهدوی فر و همکاران، ۲۰۲۱، ص ۴۵). استقرار فناوری های اتوماسیون نه تنها به دلیل ملاحظات اقتصادی، بلکه با تمایل به رسیدگی به چالش های اجتماعی و بهبود کیفیت کلی زندگی برای ایرانیان انجام می شود.

عصر اتوماسیون با تعامل پویا از میراث تاریخی، واقعیت های ژئوپلیتیکی و پیشرفت های تکنولوژیکی مشخص می شود. تکامل فناوری های اتوماسیون نشان دهنده انعطاف پذیری ایران در مواجهه با چالش ها و تعهد آن به استفاده از نوآوری برای پیشرفت جامعه است. همانطور که ملت پیچیدگی های چشم انداز فناوری جهانی را دنبال می کند، تأثیر اتوماسیون بر جامعه ایران همچنان آشکار می شود و پیامدهایی برای آینده اقتصادی، اجتماعی و سیاسی کشور خواهد داشت.

رونمایی از ظهور هوش مصنوعی

ظهور و گسترش هوش مصنوعی (AI) به ویژگی های تعیین کننده چشم انداز تکنولوژیک معاصر تبدیل شده است. در شرایط خاص ایران، ملتی با تاریخ غنی و حضور رو به رشد در صحنه جهانی، ظهور هوش مصنوعی در پس زمینه ای از چالش ها و فرصت های منحصر به فرد آشکار شده است. این بخش به بررسی مسیر هوش مصنوعی می پردازد و سیر تکامل، کاربردها و پیامدهای آن را برای جنبه های مختلف جامعه ایران روشن می کند.

پیدایش هوش مصنوعی به اواخر قرن بیستم بازمی‌گردد، زمانی که این کشور فعالانه با فناوری‌های نوظهور درگیر شد. در دهه‌های ۱۹۸۰ و ۱۹۹۰، در میان پیامدهای جنگ ایران و عراق و تنش‌های ژئوپلیتیکی، دولت ایران به اهمیت استراتژیک سرمایه‌گذاری در حوزه‌های فناوری، از جمله هوش مصنوعی پی برد (نوربخش، ۲۰۰۵، ص ۱۱۲). تلاش‌های اولیه بر توسعه تخصص‌های اساسی در هوش مصنوعی متمرکز شد و زمینه را برای پیشرفت‌های آینده فراهم کرد.

آغاز هزاره شاهد افزایش فعالیت‌های مرتبط با هوش مصنوعی، با تأکید فزاینده بر تحقیق و توسعه بود. دانشگاه‌ها و مؤسسات تحقیقاتی ایرانی نقشی محوری در پرورش استعداد‌های هوش مصنوعی ایفا کردند و به گفتمان جهانی در مورد یادگیری ماشین و سیستم‌های هوشمند کمک کردند. تأسیس مراکز تحقیقاتی تخصصی هوش مصنوعی و برنامه‌های دانشگاهی بر تعهد ایران برای تبدیل شدن به یک بازیگر در عرصه هوش مصنوعی تأکید کرد.

با شتاب گرفتن پیشرفت‌های جهانی در زمینه هوش مصنوعی، ایران در پیگیری قابلیت‌های هوش مصنوعی با چالش‌های داخلی و خارجی مواجه شد. محدودیت‌های اقتصادی، تشدید شده توسط تحریم‌های بین‌المللی، موانعی را برای دستیابی به فناوری‌های پیشرفته هوش مصنوعی ایجاد کرد (رحمتیان، ۲۰۱۹، ص ۲۴۵). علی‌رغم این چالش‌ها، ایران انعطاف‌پذیری و تدبیر خود را نشان داد و راه‌حل‌های هوش مصنوعی بومی را متناسب با نیازهای منحصر به فرد کشور توسعه داد.

کاربرد هوش مصنوعی در بخش‌های مختلف گسترش می‌یابد که منعکس‌کننده چشم‌انداز فناوری متنوع کشور است. در مراقبت‌های بهداشتی، هوش مصنوعی برای اهداف تشخیصی و پزشکی شخصی به کار گرفته شده است، که به پیشرفت در تحقیقات پزشکی و مراقبت از بیمار کمک می‌کند (حسینی، رضایی و عرب، ۲۰۲۰، ص ۵۶). بخش مالی شاهد ادغام هوش مصنوعی برای ارزیابی ریسک، کشف تقلب، و تجارت الگوریتمی، افزایش کارایی و امنیت بوده است (شهرابی، شهرابی و فاطمی، ۲۰۱۸، ص ۸۹). علاوه بر این، صنعت تولید اتوماسیون مبتنی بر هوش مصنوعی را برای بهینه‌سازی فرآیندهای تولید و بهبود بهره‌وری کلی اتخاذ کرده است (عسگری و همکاران، ۲۰۲۱، ص ۱۲۳).

شناخت دولت از پتانسیل تحول‌آفرین هوش مصنوعی منجر به تدوین سیاست‌هایی با هدف تقویت نوآوری و پذیرش شده است. سند ملی استراتژیک هوش مصنوعی ایران، چشم‌انداز کشور را برای توسعه هوش مصنوعی، با تأکید بر همکاری‌های پژوهشی، آموزشی و صنعتی ترسیم می‌کند (سند ملی استراتژیک هوش مصنوعی ایران، ۲۰۲۲، ص ۷). این رویکرد استراتژیک با

تلاش‌های جهانی برای بهره‌گیری از مزایای هوش مصنوعی در عین توجه به ملاحظات اخلاقی و اجتماعی همسو است.

همکاری‌های بین‌المللی نقش مهمی در چشم‌انداز هوش مصنوعی ایران داشته است. با وجود چالش‌های ژئوپلیتیکی، مشارکت با ذینفعان دانشگاهی و صنعتی از سراسر جهان، تبادل دانش و انتقال فناوری را تسهیل کرده است (فتحی، ۱۳۹۶، ص ۱۷۶). چنین همکاری‌هایی نه تنها به قابلیت‌های هوش مصنوعی ایران کمک کرده است، بلکه این کشور را به عنوان یک شرکت‌کننده در اکوسیستم جهانی هوش مصنوعی قرار داده است.

تأثیر اجتماعی هوش مصنوعی فراتر از پیشرفت‌های تکنولوژیکی است که بر آموزش، اشتغال و حکمرانی تأثیر می‌گذارد. ادغام هوش مصنوعی در سیستم‌های آموزشی منجر به تجربیات یادگیری نوآورانه و رویکردهای آموزشی شخصی شده است (احمدی، متقی و آیت‌اللهی، ۲۰۲۰، ص ۲۸۹). در زمینه اشتغال، هوش مصنوعی بحث‌هایی را در مورد مهارت‌های مجدد نیروی کار و آینده شغل‌ها در دنیایی که به طور فزاینده‌ای خودکار می‌شود، برانگیخته است (ثقفی، ۲۰۱۸، ص ۴۵). در حکمرانی، برنامه‌های کاربردی هوش مصنوعی برای بهبود خدمات عمومی، بهبود فرآیندهای تصمیم‌گیری و رسیدگی به چالش‌های اجتماعی مورد بررسی قرار می‌گیرند.

ظهور هوش مصنوعی نمادی از انعطاف‌پذیری، جاه‌طلبی‌های فن‌آوری و تعهد کشور به پرداختن به نیازهای جامعه از طریق نوآوری است. همانطور که ایران پیچیدگی‌های چشم‌انداز جهانی هوش مصنوعی را دنبال می‌کند، تکامل مداوم فناوری‌های هوش مصنوعی به شکل‌دهی مسیر کشور ادامه می‌دهد و چالش‌ها و فرصت‌هایی را برای توسعه پایدار ارائه می‌دهد.

قدرت تحول آفرین اتوماسیون در جامعه

قدرت دگرگون‌کننده اتوماسیون در جامعه ایران نشان‌دهنده یک تغییر پارادایم با پیامدهای گسترده در ابعاد مختلف زندگی است. فناوری‌های اتوماسیون، شامل هوش مصنوعی، رباتیک و تجزیه و تحلیل داده‌های پیشرفته، به‌عنوان کاتالیزورهایی برای تغییر ظاهر شده‌اند که بر ساختارهای اقتصادی، پویایی‌های اجتماعی و ساختار زندگی روزمره تأثیر می‌گذارند. این بخش تأثیر چندوجهی اتوماسیون را بررسی می‌کند و بررسی می‌کند که چگونه این فناوری‌ها خطوط جامعه ایران را تغییر می‌دهند و به تکامل مداوم آن کمک می‌کنند.

یکی از عرصه‌های اولیه که در آن قدرت دگرگون‌کننده اتوماسیون مشهود است، چشم‌انداز اقتصادی ایران است. ادغام فناوری‌های اتوماسیون در صنایع منجر به افزایش کارایی، بهره‌وری و رقابت‌پذیری شده است (مولانژاد و همکاران، ۲۰۲۰، ص ۱۱۲). اتوماسیون دقت در فرآیندهای

تولید را تسهیل می کند، هزینه های عملیاتی را کاهش می دهد و صنایع را قادر می سازد تا استانداردهای جهانی را رعایت کنند. اتوماسیون خطوط تولید، روندی که در بخش هایی مانند خودروسازی و پتروشیمی مشاهده می شود، ایران را به عنوان بازیگر قدرتمندتری در بازار جهانی معرفی کرده است (جعفری صادقی و همکاران، ۲۰۱۸، ص ۷۸).

علاوه بر این، تأثیر تحول آفرین فراتر از صنایع سنتی است و ظهور اقتصاد مبتنی بر دانش را در بر می گیرد. ایران شاهد جهش استارت آپ های فناوری و قطب های نوآوری است که با پتانسیل تحول آفرین اتوماسیون تقویت شده است (کرمی، ۱۳۹۶، ص ۴۵). فن آوری های اتوماسیون نه تنها کارایی کسب و کارهای موجود را افزایش می دهند، بلکه زمینه مناسبی را برای تولد سرمایه گذاری های جدید، تقویت کارآفرینی و نوآوری های تکنولوژیکی فراهم می کنند.

تأثیر اجتماعی اتوماسیون در حوزه اشتغال نیز مشهود است. در حالی که اتوماسیون این پتانسیل را دارد که فرآیندها را ساده کند و کارایی را افزایش دهد، به طور همزمان سؤالاتی را در مورد آینده کار ایجاد می کند. اتوماسیون برخی وظایف ممکن است منجر به جابجایی شغل در بخش های سنتی شود که نیاز به ارزیابی مجدد مهارت های نیروی کار دارد (عباسی، ۱۳۹۸، ص ۲۳۵). با این حال، قدرت دگرگون کننده اتوماسیون فرصت های شغلی جدیدی را به ویژه در زمینه های هوش مصنوعی، توسعه نرم افزار و رباتیک ایجاد می کند.

آموزش و توسعه مهارت در جهت یابی در چشم انداز تحول آفرین شکل گرفته توسط اتوماسیون بسیار مهم است. دولت ایران نیاز به نیروی کار ماهر را تشخیص داده است که توانایی بهره برداری از پتانسیل فناوری های اتوماسیون را داشته باشد (صالحی امیری و همکاران، ۲۰۲۱، ص ۱۸۹). ابتکارات برای اصلاح برنامه های درسی آموزشی و ارتقای زمینه های STEM (علم، فناوری، مهندسی و ریاضیات) نشان دهنده قدردانی از قدرت دگرگون کننده اتوماسیون بر نیروی کار آینده است.

بخش مراقبت های بهداشتی نشان می دهد که چگونه اتوماسیون می تواند ارائه خدمات را متحول کند و رفاه کلی جامعه را بهبود بخشد. ادغام فن آوری های اتوماسیون در تشخیص های پزشکی، برنامه ریزی درمان و مراقبت از بیمار پتانسیل افزایش کیفیت و دسترسی به خدمات مراقبت های بهداشتی را دارد. پزشکی از راه دور، جراحی های با کمک رباتیک و تشخیص های مبتنی بر هوش مصنوعی از جمله برنامه های کاربردی هستند که به یک سیستم مراقبت های بهداشتی کارآمدتر و پاسخگو کمک می کنند.

علاوه بر این، اتوماسیون نقش مهمی در پرداختن به چالش های اجتماعی، به ویژه در زمینه شهرنشینی ایفا می کند. ابتکارات شهر هوشمند، با استفاده از فناوری های اتوماسیون، با هدف بهبود زندگی شهری با بهینه سازی تخصیص منابع، بهبود سیستم های حمل و نقل و تضمین پایداری زیست محیطی (رحمانی و همکاران، ۲۰۲۰، ص ۴۵). قدرت دگرگون کننده اتوماسیون در برنامه ریزی شهری به ایجاد شهرهای زیست پذیر و تاب آور کمک می کند.

پویایی های اجتماعی نیز در نتیجه اتوماسیون در حال دگرگونی هستند. ارتباط متقابل تسهیل شده توسط فناوری های اتوماسیون، از طریق پلتفرم های رسانه های اجتماعی و ارتباطات دیجیتال، چگونگی تعامل ایرانیان، اشتراک گذاری اطلاعات و مشارکت در گفتمان مدنی را بازتعریف کرده است (آقایی و همکاران، ۲۰۱۲، ص ۷۸). تأثیر دگرگون کننده بر روابط اجتماعی، عملکردهای فرهنگی و مشارکت سیاسی بر تأثیر فراگیر اتوماسیون بر ساختار جامعه ایران تأکید می کند.

قدرت دگرگون کننده اتوماسیون پدیده ای پویا و چندوجهی است که در ابعاد مختلف جامعه نفوذ می کند. از تغییر شکل ساختارهای اقتصادی و پویایی نیروی کار گرفته تا ایجاد تحول در مراقبت های بهداشتی و زندگی شهری، فناوری های اتوماسیون جزء لاینفک مسیر ایران به سوی آینده هستند. در آغوش گرفتن پتانسیل تحول آفرین در عین پرداختن به چالش های مرتبط، یک الزام کلیدی برای جامعه ایران باقی مانده است، زیرا تعامل پیچیده بین سنت و پیشرفت تکنولوژی را هدایت می کند.

مفاهیم و اصطلاحات کلیدی در هوش مصنوعی

هوش مصنوعی (AI) یک زمینه متحول کننده است که در قلب عصر اتوماسیون قرار دارد و نحوه عملکرد جوامع و کسب و کار را تغییر می دهد. در متن ایران، ملتی با سابقه غنی از تلاش های فناوری، درک مفاهیم و اصطلاحات کلیدی در هوش مصنوعی برای پیمایش پیچیدگی های چشم انداز فناوری در حال تحول حیاتی است. این بخش به بررسی مفاهیم اساسی در هوش مصنوعی و چگونگی کمک آنها به تلاش های اتوماسیون مداوم می پردازد.

یکی از ارکان اساسی هوش مصنوعی، یادگیری ماشینی (ML) است، زیرمجموعه ای که ماشین ها را قادر می سازد تا الگوها را یاد بگیرند و بدون برنامه نویسی صریح تصمیم بگیرند. ML در بخش های مختلف، از بهداشت و درمان گرفته تا امور مالی، کاربرد پیدا کرده است. ادغام الگوریتم های ML امکان تحلیل پیش بینی در تشخیص های پزشکی، بهینه سازی تخصیص منابع در صنایع و افزایش کارایی سیستم های مالی را فراهم کرده است (کدخدا، ۱۳۹۶، ص

۱۱۲). این استفاده از ML با پیگیری ایران برای پیشرفت تکنولوژی برای رسیدگی به چالش های اجتماعی و تقویت رشد اقتصادی همسو است.

پردازش زبان طبیعی (NLP) حوزه ای در هوش مصنوعی است که بر تعامل بین رایانه ها و زبان های انسانی تمرکز دارد. ، توسعه فناوری های زبانی برجسته شده است و به پیشرفت در پردازش زبان فارسی کمک می کند. کاربردهای NLP شامل ترجمه ماشینی، تحلیل احساسات و تشخیص گفتار، افزایش ارتباطات و دسترسی به اطلاعات برای فارسی زبانان است (خسروی، ۱۳۹۹، ص ۷۸). تحول فناوری های زبان نشان دهنده تعهد به حفظ و ترویج زبان فارسی در عصر دیجیتال است.

بینایی کامپیوتر، شاخه ای از هوش مصنوعی، ماشین ها را قادر می سازد تا بر اساس داده های بصری تفسیر و تصمیم بگیرند. ، صنایع از دید کامپیوتری برای کنترل کیفیت، اتوماسیون فرآیندهای تولید و حتی در مراقبت های بهداشتی برای تجزیه و تحلیل تصویر پزشکی استفاده کرده اند (کریمی، ۲۰۱۹، ص ۲۴۵). ادغام فناوری های بینایی کامپیوتری با اهداف ایران برای بهبود کارایی صنعتی و ارتقای کیفیت محصولات و خدمات همسو می شود.

با تبدیل شدن فناوری های هوش مصنوعی به بافت اجتماعی-اقتصادی ایران، ملاحظات اخلاقی در توسعه و استقرار هوش مصنوعی برجستگی پیدا می کند. استفاده مسئولانه از هوش مصنوعی، با در نظر گرفتن ارزش های فرهنگی و اجتماعی، بسیار مهم است. ایران با بحث در مورد حریم خصوصی، تعصب در الگوریتم ها و تأثیرات اجتماعی اتوماسیون، شاهد آگاهی فزاینده ای از ملاحظات اخلاقی در هوش مصنوعی بوده است (قاسمی، ۱۳۹۰، ص ۱۶۷). برای تقویت اعتماد به سیستم های هوش مصنوعی در جامعه ایران، ایجاد تعادل بین پیشرفت فناوری با ملاحظات اخلاقی ضروری است.

پذیرش گسترده هوش مصنوعی چالش های جدیدی را در زمینه امنیت سایبری به همراه دارد. که اهمیت امنیت سایبری توسط رویدادهای مختلف ژئوپلیتیکی برجسته شده است، تلاقی هوش مصنوعی و امنیت سایبری از اهمیت بالایی برخوردار است (آقایی، ۱۳۹۷، ص ۵۴). تهدیدات سایبری مبتنی بر هوش مصنوعی و همچنین راه حل های امنیت سایبری مبتنی بر هوش مصنوعی، چشم انداز امنیت دیجیتال را شکل می دهند. درک این پویایی برای حفاظت از زیرساخت های حیاتی و اطمینان از استقرار ایمن فناوری های هوش مصنوعی ضروری است.

ظهور هوش مصنوعی باعث تأمل در آینده کار می شود، به ویژه در کشوری مانند ایران که برای توسعه اقتصادی تلاش می کند. همکاری انسان و ماشین، جایی که هوش مصنوعی

توانایی‌های انسان را افزایش می‌دهد، نقش‌های شغلی و الزامات مهارتی را تغییر می‌دهد. ایران شاهد تغییراتی در بازار کار بوده است، با تقاضا برای مهارت‌هایی که مکمل قابلیت‌های هوش مصنوعی هستند (رحمتی و همکاران، ۲۰۲۲، ص ۲۱۰). آماده‌سازی نیروی کار برای این تحول یک ملاحظات کلیدی برای سیاست‌گذاران و مربیان است.

درک مفاهیم و اصطلاحات کلیدی در هوش مصنوعی چارچوبی اساسی برای درک عصر اتوماسیون فراهم می‌کند. از یادگیری ماشینی گرفته تا ملاحظات اخلاقی، هر مفهومی به روایت در حال تحول فناوری در کشور کمک می‌کند. همانطور که ایران چالش‌ها و فرصت‌های ارائه شده توسط هوش مصنوعی را دنبال می‌کند، درک دقیق این مفاهیم کلیدی برای سیاست‌گذاران، محققان و جامعه گسترده‌تر ضروری است.

پیش‌بینی تأثیر اجتماعی اتوماسیون

پیشرفت سریع فناوری‌های اتوماسیون پیامدهای بی‌شماری را برای جامعه به همراه دارد که بر جنبه‌های مختلف زندگی روزمره، ساختارهای اقتصادی و ساختار تعاملات اجتماعی تأثیر می‌گذارد. همانطور که این فناوری‌ها به تکامل خود ادامه می‌دهند، پیش‌بینی تأثیر اجتماعی آن‌ها برای سیاست‌گذاران، کسب‌وکارها و عموم مردم بسیار مهم می‌شود. این بخش به بررسی پیامدهای بالقوه اتوماسیون و راه‌هایی می‌پردازد که کشور از طریق آنها برای این تغییرات دگرگون‌کننده آماده می‌شود و به آنها پاسخ می‌دهد.

یکی از حوزه‌های اصلی تأثیرات اجتماعی، بازار کار است. اتوماسیون این پتانسیل را دارد که پویایی اشتغال را تغییر دهد و تقاضا برای مهارت‌های خاص را تغییر دهد در حالی که سایر مهارت‌ها را منسوخ می‌کند. نیروی کار ایرانی، مانند بسیاری از افراد در سراسر جهان، با چالش‌های سازگاری با بازار کار به سرعت در حال تغییر مواجه است. مشاغلی که روتین و تکراری هستند به ویژه در معرض اتوماسیون هستند و به طور بالقوه منجر به تغییر ماهیت اشتغال می‌شوند (پورگرامی و همکاران، ۲۰۲۲، ص ۷۸). دولت با آگاهی از این تغییرات، تلاش‌هایی را برای ارتقای برنامه‌های آموزشی و آموزشی که افراد را به مهارت‌های مورد نیاز در یک اقتصاد خودکار مجهز می‌کند، آغاز کرده است (وزارت آموزش و پرورش، ایران، ۲۰۲۱، ص ۵۶).

علاوه بر این، تأثیر اتوماسیون فراتر از بازار کار به چشم‌انداز اقتصادی گسترده‌تر گسترش می‌یابد. افزایش بهره‌وری ناشی از اتوماسیون پتانسیل افزایش بهره‌وری و تحریک رشد اقتصادی را دارد. با این حال، ممکن است مزایا به طور مساوی توزیع نشوند و اگر بخش‌های خاصی از جمعیت رها شوند، ممکن است مسائل مربوط به نابرابری درآمد به وجود بیاید (فرازمنند، ۱۳۹۵،